

Research Paper

Prioritization of Eight Regions of Ahvaz Metropolis in Terms of Learning City Indicators

Saeid Amanpour^{1*} , Fereshteh Abdolabbas²

¹ Associate Professor, Department of Geography and Urban Planning, Faculty of Letters and Humanities, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran

² MA student of Geography and Urban Planning, Faculty of Letters and Humanities, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran

10.22080/USFS.2022.3895.

Received:

May 6, 2022

Accepted:

August 5, 2022

Available online:

October 22, 2022

Keywords:

Learning city, Lifelong learning, Indicators of learning city, Ahvaz

Abstract

Today, cities compete in accepting change and learning. The individual's mental transformation in relation to society turns the city into a resource for learning. Learning city provides citizens with the essential skills for development, prosperity, and sustainability. The main purpose of this study is to prioritize eight regions of Ahvaz Metropolis in terms of learning city indicators. The research method is experimental with a descriptive-analytical nature and a practical purpose. The data collection is done through library and field studies. The statistical population includes all residents of Ahvaz, reduced to 384 samples using Cochran's formula. First, by studying valid articles, the indicators of the learning city were identified, and finally, the spiritual, knowledge, social, economic, and environmental indicators were selected and distributed, and completed in the form of a questionnaire with regular simple random sampling among the citizens. The answers were analyzed in SPSS with Cronbach's alpha coefficient of 0.945. After determining the weights of the indicators in the SUPER DECISION, the eight regions of Ahvaz were prioritized using the AHP model. The results showed that the metropolis of Ahvaz is generally at an unfavorable level of the learning city's indicators. It also has an imbalance in different regions. Region 2 of Ahvaz has the highest rank in the learning city's indicators and after that regions 3 and 4 are ranked next. Regions 5 and 6 are almost at the same level and priority, in unfavorable conditions. In fact, the gap and inequality between regions 1 to 4 and regions 5, 6, and 7 is tangible. Also, the results of the inferential analysis showed the willingness of the citizens of Ahvaz to participate and create a learning city; about 49.7% were completely in favor of learning and 56.3% were completely in favor of teaching others.

* Corresponding Author: Saeid Amanpour

Address: Associate Professor, Department of Geography and Urban Planning, Faculty of Literature and Humanities, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran

Email: Amanpour@scu.ac.ir

Tel: +989161149322

Extended Abstract

1. Introduction

Global competition for cities for sustainable development requires participatory and knowledgeable citizens. Citizens achieve individual excellence and independence through learning and become resilient to the problems of the society. Today, titles called lifelong learning and public education of the citizens outside the university campus have made education possible in the urban environment. The purpose of the learning city is to respond to rapid changes and different types of challenges and uncertainties caused by globalization and the knowledge economy (Sarai & Hajforoush, 2021, p. 88). Ahvaz Metropolis, as the center of Khuzestan Province, due to its special position is the center of communication between different ethnic groups in Khuzestan Province. The uneven growth of the population and the influx of immigrants have led to discrimination and cultural disparities such as unemployment, corruption, ethnic choices, insecurity, tribal prejudices, and cultural conflicts. Social failures and development gaps compared to other provinces made Khuzestan one of the first immigrant provinces. The multiplicity of educational centers in Ahvaz is the key to achieving a learning city and overcoming the challenges in Ahvaz. In fact, the present study prioritizes the eight regions of Ahvaz Metropolis based on the indicators of the learning city.

2. Research Methodology

The present applied research is "descriptive-analytical" and uses the library studies and authors' results to collect THE data. To achieve the objectives of the research, first, by surveying and analyzing various sources, the criteria used in the research have been identified. In the continuation of the research process, a questionnaire was used in the SPSS Software. The criteria in the AHP model were prepared in the Super Decision application and the weights of each were implemented. Finally, the output diagram was ranked and analyzed.

3. Research Findings

First, the descriptive findings were studied, and then, the analytical findings were reviewed. According to the theoretical foundations of the learning city, 5 indicators were determined. A total of 40 components were identified for 5 indicators and each component was distributed in each region in the form of a question, in a researcher-made questionnaire with 40 specialized questions. The share of each region was 48 questionnaires that were completed among the citizens of Ahvaz by simple random sampling. In the next step, the AHP model was used in SUPER DECISION Software to prioritize the zones. According to the final results, region 2 of Ahvaz is in the first place in terms of the indicators of the learning city and then regions 3 and 4 are in the second and third place (Figure 1).

Name	Graphic	Ideals	Normals	Raw
M1		0.619053	0.148825	0.074413
M2		1.000000	0.240408	0.120204
M3		0.808295	0.194321	0.097160
M4		0.739347	0.177745	0.088873
M5		0.162685	0.039111	0.019555
M6		0.163575	0.039325	0.019662
M7		0.261580	0.062886	0.031443
M8		0.405057	0.097379	0.048689

Figure 1. Prioritization of Ahvaz regions in terms of learning city indicators

4. Conclusion

In this study, Ahvaz regions were ranked in terms of having the indicators of a learning city. The analyzes indicate that the regions of Ahvaz are at different levels of the indicators of the learning city and have imbalances. Zone 2 has the highest rank, and zones 5 and 6 have the largest gap with Zone 2. In fact, the gap and inequality between zones 1 to 4 with zones 5, 6, and 7 are palpable. Subsequent research can include criteria such as population and size in the weighting and ranking of the eight regions of the metropolis of Ahvaz while separating the district of each region.

Funding

There is no funding support.

Authors' Contribution

Authors contributed equally to the conceptualization and writing of the article. All of the authors approved the content of the manuscript and agreed on all aspects of the work

Conflict of Interest

Authors declared no conflict of interest.

Acknowledgments

We are grateful to all the scientific consultants of this paper.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی

علمی پژوهشی

اولویت‌بندی مناطق هشت‌گانه کلان‌شهر اهواز از نظر شاخص‌های شهر یادگیرنده

سعید امانپور^{۱*}، فرشته عبدالعباس^۲

^۱ دانشیار جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران.
^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران.

10.22080/USFS.2022.3895

چکیده

امروزه رقابت شهرها در پذیرش تحولات و یادگیری است. تحول ذهنی فرد در ارتباط با جامعه، شهر را به یک منبع برای یادگیری تبدیل می‌کند. شهر یادگیرنده مهارت‌های ضروری توسعه رفاه و پایداری را برای شهروندان فراهم می‌کند. هدف اصلی این پژوهش، اولویت‌بندی مناطق هشت‌گانه کلان‌شهر اهواز از نظر شاخص‌های شهر یادگیرنده است. روش انجام آن، تجربی با ماهیتی توصیفی تحلیلی و با هدف کاربردی است. جمع‌آوری داده کتابخانه‌ای و میدانی و جامعه آماری کلیه ساکنین اهواز است که با استفاده از فرمول کوکران به ۳۸۴ نمونه تقلیل یافت. ابتدا با مطالعه مقالات معتبر، مؤلفه‌های شهر یادگیرنده شناسایی و در نهایت پنج شاخص معنوی، دانشی، اجتماعی، اقتصادی، زیست محیطی انتخاب و در قالب پرسش‌نامه با نمونه‌گیری تصادفی ساده منظم بین شهروندان توزیع و تکمیل شد. پاسخ‌ها در نرم‌افزار SPSS، با ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۴۵ تحلیل شد. پس از تعیین اوزان مؤلفه‌ها در نرم‌افزار SUPER DECISION با به‌کارگیری مدل AHP به اولویت‌بندی مناطق هشت‌گانه اهواز پرداخته شد. نتایج نشان می‌دهد کلان‌شهر اهواز از نظر وضعیت مؤلفه‌های شهر یادگیرنده به‌طور کلی در سطحی نامطلوب قرار دارد. همچنین دارای عدم تعادل در مناطق مختلف است. منطقه ۲ اهواز بالاترین رتبه از لحاظ مؤلفه‌های شهر یادگیرنده را دارا است و بعد از آن منطقه ۳ و ۴ در رتبه‌های بعد قرار می‌گیرند. مناطق ۵ و ۶ تقریباً در یک سطح و اولویت، در شرایط نامطلوب قرار می‌گیرند. در واقع شکاف و نابرابری بین مناطق ۱ تا ۴ با مناطق ۵، ۶ و ۷ ملموس است. همچنین نتایج حاصل از تحلیل‌های استنباطی نشان داد میزان تمایل شهروندان اهواز در مشارکت و ایجاد شهر یادگیرنده، حدود ۴۹/۷ درصد کاملاً موافق آموختن و یاد گرفتن و ۵۶/۳ درصد کاملاً موافق آموزش به دیگران بودند.

تاریخ دریافت:

۱۶ اردیبهشت ۱۴۰۱

تاریخ پذیرش:

۱۴ مرداد ۱۴۰۱

تاریخ انتشار:

۳۰ مهر ۱۴۰۱

کلیدواژه‌ها:

شهر یادگیرنده، یادگیری
مادام‌العمر، مؤلفه‌های شهر
یادگیرنده، اهواز

* نویسنده مسئول: سعید امانپور

آدرس: دانشیار جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران.
ایمیل: amanpour@scu.ac.ir   تلفن: ۰۹۱۶۱۱۴۹۳۲۲

۱ مقدمه

آموزش‌های علمی خود را به دیگران می‌آموختند. این موضوع نشان از علاقه‌ایرانیان به آموزش و بیزاری از عقب‌ماندگی علمی و صنعتی دارد. امروزه عناوینی به نام یادگیری مادام‌العمر و آموزش همگانی شهروندان خارج از حوزه دانشگاهی، آموزش را به راحتی در محیط شهری امکان‌پذیر کرده‌است. یادگیری مادام‌العمر همان پروسه یادگیری ولی جهت‌دار و سازمان‌دهی شده همراه با فناوری‌های جدید است که به توسعه شهروند، شهر و کشور منتهی می‌شود. از این رو یادگیرندگی را باید به‌عنوان حق شهروندی و یک مطالبه عمومی قرار داد. شهرهای یادگیرنده ترغیب‌کننده یادگیری‌اند. بی‌توجهی به آموزش و یادگیری با محوریت شهرها که سکونتگاه انسانی‌اند، یعنی عقب‌ماندگی، مهاجرت نیروی متخصص و درنهایت به‌دست آوردن جایگاه نامطلوب در رقابت بین شهرها است. شهروندان باید بیاموزند که چگونه در مواجهه با جریان‌های متنوع و محیط فرهنگی جدید مؤثر عمل کنند (صراف‌ی^۵ و همکاران، ۲۰۲۰: ۳۵). توسعه مهارت‌ها در طول زندگی و مشارکت مردم در مبارزات بر سر منابع می‌تواند منجر به دگرگونی‌های اجتماعی شود (Amin, ۲۰۱۴: ۱۳۸). در حال حاضر در ایران تعداد ده شهر به عضویت شبکه شهرهای جهانی یادگیرنده یونسکو پیوسته‌اند.

کلان‌شهر اهواز به‌عنوان مرکز استان خوزستان بدلیل موقعیت خاص خود، کانون ارتباط اقوام مختلف استان خوزستان است. با پیدایش نفت و تاسیس کارخانجات فولاد و میلگرد در اهواز، مهاجرین جویای کار بسیاری از شهر و روستاهای مختلف به این شهر مهاجرت کردند (محمدی ده چشمه و محمدی ده چشمه^۶، ۲۰۱۲: ۷۰). طبق سرشماری سال ۱۳۳۵، جمعیت اهواز ۱۲۰۰۹۸ نفر بود و در طبق آخرین سرشماری سال ۱۳۹۵ به ۱۱۸۴۷۸۸ نفر رسیده‌است (مرکز آمار ایران^۷، ۲۰۱۶).

عصر حاضر، عصر تحولات و یادگیری است. ایده آموزش شهر، اولین ایده توسعه بین‌المللی بود (Messina & Valdes-Cotera, ۲۰۱۳, ۴۲۷). رقابت جهانی شهرها برای توسعه پایدار، نیازمند شهروندانی مشارکت‌جو و آگاه است. شهروندان با یادگیری به تعالی فردی و استقلال می‌رسند و در برابر مشکلات جامعه منعطف می‌شوند. هدف از شهر یادگیرنده، پاسخ به تغییرات سریع و انواع متفاوت چالش‌ها و عدم اطمینان‌های ناشی از جهانی شدن و اقتصاد دانشی است (سراعی و حج فروش^۱، ۲۰۲۱: ۸۸). بیش از نیمی از جمعیت جهان در شهرها زندگی می‌کنند (Webb et al, ۲۰۲۰: ۴۲۴) ولی فقط صد شهر یادگیری در چهار قاره وجود دارد (Facer & Buchczyk, 2019: 169) و علی‌رغم مرکزیت آن در سیاست، اقتصاد و زندگی شهری، یادگیری همچنان در حوزه جغرافیای شهری نادیده گرفته شده‌است (McFarlane, 2011: 360). مک فارلن^۲ با اشاره به جمله معروف لوکوربوزیه یعنی "خانه ماشینی برای زندگی است"، شهر را ماشینی برای یادگیری در نظر می‌گیرد. ایده شهر یادگیرنده را می‌توان در طول تاریخ جست‌وجو کرد (Longworth & Osborne, ۲۰۱۰: ۳۷۰). به عقیده ویگوتسکی^۳ تعاملاتی بین رشد ذهنی افراد با افرادی که روزانه با آنها ارتباط دارد برقرار است. شهروندان منابع انسانی هر کشوراند. بین سرمایه‌های انسانی و رشد اقتصادی یک شهر رابطه مستقیم وجود دارد. این سرمایه‌گذاری سبب افزایش توان تولیدی و کاهش هزینه‌ها در افراد می‌گردد (شیخ زاده^۴، ۲۰۰۶: ۱).

در ایران قدیم، فرستادن دانشجو به کشورهای دیگر برای تحصیل امری رایج بوده‌است. این افراد فرنگ رفته، به‌صورت اساتید دانشگاهی یا پزشکان

4-Sarrafi
6-Mohammadi Deh Cheshmeh & Mohammadi Deh Cheshmeh
7-Statistic center of Iran,

1-Saraei and Hajforoush,
2-McFarlane
3-Lev Vygotsky
4-Sheikhzadeh

می‌شود. تعدد مراکز آموزشی بسیار در این شهر، کلیدی جهت دستیابی به شهر یادگیرنده و فائق آمدن بر چالش‌های موجود در شهر اهواز است. شهر یادگیرنده با ایجاد فضای تجربیات مختلف، دربرگیرنده تمامی گروه‌های اجتماعی و فرهنگی است و فرایند یادگیری شهروندان و فرهنگ پذیری را تسهیل می‌بخشد (صرافی^۴ و همکاران، ۲۰۲۰: ۳۳). با فراهم کردن محیط مناسب و رضایت‌بخش از مهاجرت نخبگان و افراد تحصیل کرده و این سیر قهقهرایی جلوگیری می‌شود. در واقع مطالعه حاضر به اولویت‌بندی مناطق هشت‌گانه کلان‌شهر اهواز بر اساس شاخص‌های شهر یادگیرنده می‌پردازد. پرسش اصلی این است که وضعیت مناطق هشت‌گانه کلان‌شهر اهواز از نظر مؤلفه‌های شهر یادگیرنده چگونه است؟

۲ مبانی نظری

سواد در گذشته در توانایی خواندن و نوشتن خلاصه می‌شد. بعد از انقلاب تکنولوژی سواد به دانش استفاده از رایانه تغییر یافت. در معنی جدید سواد از نظر یونسکو^۵ هر نوع تغییر در خود، با استفاده از دانشی که آموخته‌ایم سواد است. به قول آلون تافلر^۶ در قرن بیست و یکم، بی‌سوادان کسانی نیستند که نمی‌توانند بخوانند یا بنویسند، بلکه افرادی هستند که نمی‌توانند یاد بگیرند و بازآموزی کنند (مذنبی^۷ و همکاران، ۲۰۲۱: ۱۳). یادگیری یعنی کسب مهارت و دانش، یک فعالیت فطری انسان بر مبنای یک میل کلی برای درک مفاهیم اطراف است که به تغییر پایدار رفتار و نگرش منتج می‌شود (بیات^۸ و دیگران، ۲۰۱۳: ۱۴۲). به‌طور طبیعی انسان از ابتدای تولد تا انتهای عمر در حال یادگیری در اجتماع، محل کار، منزل، فضای مجازی و غیره است و این یادگیری به یک دوره خاص از زندگی محدود

رشد ناموزون جمعیت و هجوم مهاجرین، منجر به بروز تبعیضات و جریان‌های ناهم‌سوی فرهنگی همچون بیکاری، فساد اداری، گزینش‌های قومیتی، ناامنی، تعصبات قبیله‌ای و تداخلات فرهنگی شد. چند قومیتی بودن یک شهر سبب گسسته شدن مباحث سنتی شهروندی می‌شود که اصلاح آن نیازمند تدوین راهبردهای برای "دوباره یادگیری" است. شهر یادگیرنده، نیازهای یادگیری محلش را از طریق مشارکت شناسای کرده و از ظرفیت‌های روابط نهادی و اجتماعی برای ایجاد تغییر فرهنگی در ادراکات ارزش یادگیری انسان استفاده می‌کند (قاسمی^۱ و همکاران، ۲۰۲۰: ۱۵۸). ناکامی‌های اجتماعی و شکاف توسعه نسبت به سایر استان‌ها، خوزستان را در رده استان‌های مهاجر فرست قرار داد. زنان، افراد باسواد و افرادی که مدرک تحصیلی بالاتری داشته‌اند، بیشترین تعداد مهاجران را تشکیل می‌دهند. همچنین بیشتر مهاجران جوانان بودند (حسینی و شهپری ثانی^۲، ۲۰۲۰: ۱۰۱). نحوه ارزیابی وضع موجود از نظر عوامل اقلیمی-جغرافیایی، امنیتی، اجتماعی-فرهنگی و عوامل خدماتی-رفاهی در استان خوزستان، از متغیرهای تأثیرگذار بر تمایل اساتید دانشگاه‌ها به مهاجرت خارج از استان است (ممنی و قاسمی‌اردهای^۳، ۲۰۱۳: ۱۰۹). منشأ چالش‌های اجتماعی مانند اعتیاد، بزه، قتل‌های ناموسی، خودکشی و درگیری‌های قومی قبیله‌ای در اهواز ناآگاهی است. یادگیری علوم جدید باعث افزایش اعتماد به نفس، کشف استعداد، افزایش رضایت از زندگی، خودآگاهی، آگاهی اجتماعی، شهروند مسؤول بودن و همچنین آینده‌نگری و احساس آمادگی بیشتر برای پذیرش چالش‌ها در مشاغل و زندگی آتی می‌شود. آموزش همچنین به‌عنوان نسخه درمانی افراد دارای مشکلات بهداشت روان، مانند افسردگی و اضطراب تجویز

5-United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO)

6-Alvin Toffler

7-Moznebi

8-Bayat

1-Ghasemi

2-Hosseini and Shahpari sani

3-Mombeni and Ghasemi Ardahaii

4-Sarrafi

شبکه جهانی شهرهای یادگیری در سال ۲۰۱۳ برای به اشتراک گذاشتن ایده‌ها، ایجاد سیستم‌های آموزشی، یادگیری فراگیرتر برای افزایش مشارکت، یادگیری در تمام گروه‌های سنی، بهبود کیفیت و اثربخشی یادگیری رسمی و غیررسمی راه‌اندازی شده است (Nemeth, ۲۰۲۰: ۶۹). داستان "شهرهای یادگیری" در انگلستان، آلمان، کانادا و استرالیا ممکن است به‌عنوان تأثیر و نتایج مرحله اولیه توسعه شهر یادگیری نشان داده شود (Kearns, ۲۰۱۵: ۱۵۶). بررسی ادبیات نشان می‌دهد که برای ایجاد و استمرار شهر یادگیرنده بایستی چند نهاد اصلی در شهر به‌عنوان نهادهای یادگیرنده فعالیت نمایند که عبارتند از: شهرداری، مدارس، مراکز آموزش علمی و کاربردی بزرگسالان، دانشگاه‌ها و سازمان‌های خصوصی متوسط و کوچک (بیات^۵ و همکاران، ۲۰۱۳: ۱۱). شهر یادگیرنده زیرساخت‌های پیچیده و گران قیمتی ندارد و قابل مدیریت است. زیرساخت‌ها برای گنجاندن جمعیت‌های آسیب‌پذیر، مانند مهاجران، جوانان در معرض خطر، افراد مسن، جمعیت‌های محروم از دیجیتال و افراد دارای معلولیت، با توجه ویژه به برابری جنسیتی است (Atchoarena & Howells, 2021: 166). ماهیت آن ساده و در انتقال اطلاعات از مراکز آموزش غیررسمی به شهروندان خلاصه می‌شود. شهروندان هم یادگیرنده و هم معلم هستند. آنها می‌آموزند که سازگاری پویایی با محیط‌های متغیر خود داشته باشند و چگونه تغییر رفتار یا نگرش دهند و آمادگی شهروند فعال بودن پیدا کنند. اخیراً، شهرهای یادگیرنده همچنین دارای یک ضرورت اقتصادی برای تحریک رشد منطقه‌ای و حل نگرانی‌های زیست‌محیطی هستند، اگرچه اکثر شهرهای یادگیرنده عناصری از هر سه هدف رشد اقتصادی، توسعه اجتماعی، عدالت، مشارکت و پایداری محیطی دارند (Longworth & Osborne, ۲۰۱۰: ۳۷۰). شهرهای یادگیری بسیار متفاوت هستند و در

نمی‌شود و از پروسه رشد شخصیتی وی جدا نمی‌شود. تأثیرات این رویکرد موجب شده است تا پارادایم جدیدی مبتنی بر یادگیری پیوسته در تمام طول عمر فرد، با عنوان یادگیری مادام‌العمر و با شعار "ز گهواره تا گور دانش بجوی"^۱، شکل بگیرد (افضل نیا^۲ و همکاران، ۲۰۱۰: ۵۹). آموزش اما با یادگیری تفاوت داشته و به هرگونه فعالیت یا تدبیر از پیش طرح‌ریزی شده‌ای می‌شود که هدف آن آسان کردن یادگیری در یادگیرندگان است (یوسفی^۳ و همکاران، ۲۰۲۰: ۱۰۶). آموزش نقش کامل و مؤثری در رسیدگی به دغدغه‌های بشر برای دهه آینده و پس از آن ایفا می‌کند (Holford et al., ۲۰۲۱: ۱). یادگیری بزرگسالان و همچنین سایر گروه‌های سنی، بر ابعاد یادگیری بین نسلی و همچنین توسعه جامعه تأثیر می‌گذارد (Nemeth, ۲۰۲۰: ۳). امروزه به دلیل مشکلات اقتصادی، بیکاری، هزینه‌های کتاب و دانشگاه‌ها، مقاومت افراد برای پذیرش یادگیری بالاست. برای شکستن مقاومت افراد نسبت به یادگیری باید زیرساخت‌های نوآورانه و روش‌های خلاقانه به کار برد. منظور از یادگیری، تحصیل در مدارس رسمی نیست، بلکه آموزش‌های ناشی از تأثیر محیط شهری بر ادراک و رفتار شهروندان یک جامعه است که می‌توان آن را آموزش غیررسمی یا نیمه‌رسمی نامید. یادگیری در خارج از یک مؤسسه رسمی آموزشی مانند مدرسه، دانشگاه یا آموزش شرکتی رخ می‌دهد ولی تعداد دانشگاه‌ها، مدارس، مراکز آموزشی، نقش بسزایی در شهر یادگیرنده دارد. یکی از رویکردهای نوین در آموزش یادگیری در تمامی مکان‌ها و در همه لحظات است و این مسأله در بستر پدیده‌ای به نام شهر یادگیرنده امکان‌پذیر است (مذنبی^۴ و همکاران، ۲۰۲۱: ۱۱). شهر یادگیرنده در صورت همکاری دانشگاه‌ها با شهرداری‌ها با اجراهای خلاقانه و برگزاری جشن اثربخش‌تر می‌شود.

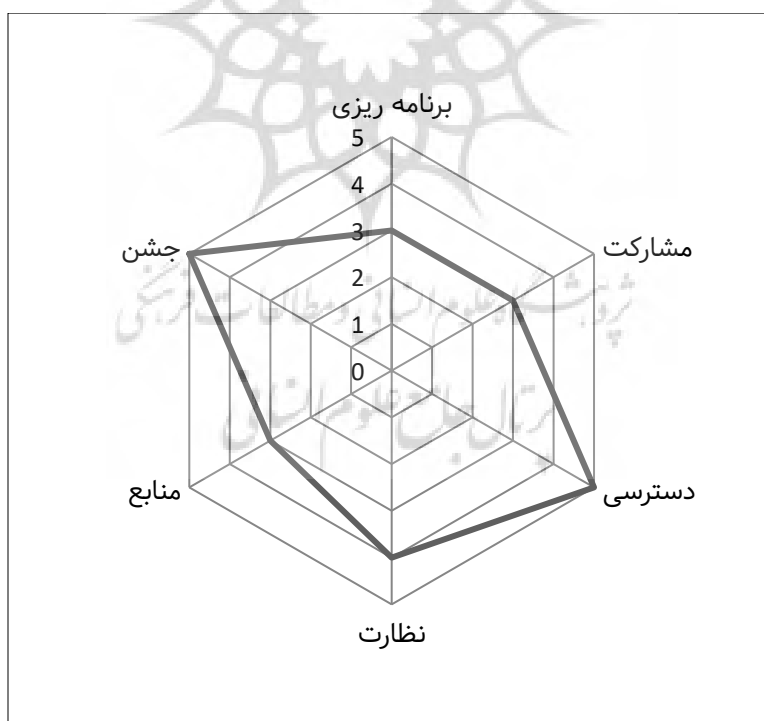
4-Moznebi
5-Bayat

1-Education from Cradle to Grave
2-Afzalnia O
3-Yousefi

از جمله ویژگی‌های شهر یادگیرنده می‌توان به یادگیری در خانواده‌ها و محله‌ها، یادگیری برای آمادگی در مراکز کاری، ترویج تکنولوژی‌های مدرن و به روز در یادگیری، امکان آموزش در هرکجا و هر زمان مثلاً در مرکز خرید و غیره اشاره کرد. شهر یادگیرنده فقط آموزش شهروندی نیست که در نهایت به یک برند یا تابلو برای آن شهر منجر شود، بلکه هدف بالا بردن کیفیت زندگی و گسترش مهارت چگونه زندگی کردن است. بر اساس یونسکو، شش بعد در ایجاد یک شهر یادگیرنده تأثیر دارد: برنامه‌ریزی، مشارکت، دسترسی، نظارت و ارزیابی، جشن و منابع (Teeranon et al., 2021: 91). با یک گلباد امکان‌یابی این پارامترها برحسب سابقه اجرای مراسمات مشابه را در شهر اهواز بررسی می‌کنیم (شکل ۱).

یک شهر یادگیری اهداف و فرایندهای مختلف در زمان‌های مختلف اولویت دارند (Webb et al., ۲۰۲۰: ۴۲۵). در پایان دهه ۱۹۹۰، کتابخانه‌های شهر هیوم در نزدیکی ملبورن، استرالیا، از اولین کسانی بودند که به مکانی برای یادگیری، همکاری آموزشی و توسعه شهری در یک مفهوم و به نفع شهروندان فکر کردند (Volkman, ۲۰۱۷: ۱). ابتدا، یادگیری در مکان‌ها و فضاهای که در آن زندگی می‌کنیم، کار می‌کنیم، بازآفرینی می‌کنیم و از آنجا عبور می‌کنیم اتفاق می‌افتد. دوم، نحوه زندگی در این مکان‌ها و فضاها با مشاهده، احساس و تمرین شیوه‌های مشارکت و تأمل در این تجربیات آموخته می‌شود (Nichols, ۲۰۱۸: ۱). از این رو یادگیری مادام‌العمر برای ارتقای مهارت و مهارت مجدد نیروی کار، به‌ویژه کارگران با سطوح پایین صلاحیت، به یک امر ضروری تبدیل می‌شود (Atchoarena & Howells, 2021: 168).

شکل ۱ معیارهای شهر یادگیرنده یونسکو در اهواز

مأخذ: مطالعات میدانی نگارندگان

۳ پیشینه‌ی تحقیق

می‌شود. در مقاله Dayong et al. (۲۰۱۹) با عنوان "ساخت یک شهر یادگیرنده برای توسعه پایدار: کانون توجه پکن، چین" به ساخت یک شهر یادگیرنده در پکن پرداختند و عقیده داشتند مواردی که ساختار، خط مشی و عملکرد ساختن یک شهر یادگیرنده را توضیح می‌دهد: کالج‌های جامعه که ارائه‌دهنده منابع یادگیری به زبان آموزان مختلف است. مدارس بزرگسالان، نوع دیگری از ارائه دهندگان منطقه اداری است که برنامه‌های آموزش بزرگسالان را برای ساکنان محلی ارائه می‌دهد و یک سازمان یادگیرنده، یک شرکت دولتی است که فعالیت‌های یادگیری را برای کارمندان خود فراهم می‌کند و دانش و مهارت‌های مربوط به رقابت و تولید را به روز می‌کند.

مفهوم شهر یادگیرنده در ایران نوپا بوده و تاکنون مطالعات آن بیشتر به بیان مؤلفه‌های شهر یادگیرنده و بررسی مفاهیم و ویژگی‌های آن پرداخته شده است. در ادامه به چند نمونه تحقیقات داخلی اشاره می‌شود: مطالعه سلمانزاده^۱ (۲۰۱۵) با عنوان "پارادایم تبیینی شهر آموزش محور تا شهر پژوهش محور از شهر آموزش‌دهنده تا شهرهای علم و فناوری (تکنوپل)" به بسترهای شکل‌گیری و اصول شهرهای یادگیرنده آموزش دهنده پرداخت و راهکارهای برای ارتقای آنها ارائه می‌دهد. وی معتقد است آموزش‌دهندگی و بستر پژوهش مدار بودن، از ویژگی‌های شهرهای آینده به شمار می‌رود. مطالعه سرور^۲ و همکاران (۲۰۱۶) با عنوان "بررسی رابطه بین عوامل مؤثر بر شکل‌گیری شهر یادگیرنده (مطالعه موردی: شهر بناب)" ارتباط مستقیم و معناداری بین ویژگی‌های شهر یادگیرنده با مراکز آموزشی، سازمان‌های بزرگ و کوچک و شهرداری وجود دارد. مطالعه امیرانتخابی^۳ و همکاران (۲۰۱۸) با عنوان "تحلیلی بر ارتباط شهر یادگیرنده و شهر خلاق در راستای دستیابی به شهر پایدار (مطالعه موردی: شهر رشت)" نشان می‌دهد که ارتباط معناداری بین

مطالعات جهانی بسیاری در زمینه شهر یادگیرنده و یادگیری مادام‌العمر پرداخته شده است. مطالعات و پژوهش‌های انجام شده توسط محققان در ارتباط با شهرهای یادگیرنده به شرح زیر است: در کتاب "یادگیری شهر رویکردهای فرهنگی به یادگیری مدنی در فضاهای شهری" با بررسی مباحث آموزشی و شهری از منظر، مطالعات فرهنگی، درک فرهنگی و یادگیری مدنی را بررسی می‌کنند. نشان می‌دهند که یادگیری مدنی یک مؤلفه اساسی است و تصادفی نیست و حاصل تولید شهروندان است. یادگیری شهر با روابط بین مردم و محیط شکل می‌گیرد و فضاهای شهری می‌توانند اتفاقات را رقم بزنند. این معاشرات ها می‌توانند بی‌هدف نباشند و جوانان در زمان و مکان برای بودن در کنار همسالان خود برنامه داشته باشند. در کتاب Nichols & Dobson (۲۰۱۸) با عنوان "شهرهای یادگیری_اکتشافات چند حالته و آموزش‌های جایگذاری شده" به بررسی پتانسیل‌های بافت‌های شهری و حومه‌ای، برای آموزش و یادگیری در تمام مراحل زندگی می‌پردازد و در مورد حوزه‌های مختلف حسی تجربه، با در نظر گرفتن ابعاد بصری، مجسم و حتی جنسی، در رابطه با نحوه عملکرد یادگیری بحث می‌شود و مشارکت کنندگان تجربیات ویژه مانند نژاد و قومیت، عدالت، سواد شهری و مشارکت می‌پردازند. مطالعه Zhonghai et al. (۲۰۱۸) به نام "مروری تاریخی در ساخت شهر یادگیری چین: از دهه ۱۹۹۰ با هدف نشان دادن فرایندهای تاریخی و مراحل ساخت شهر و ویژگی‌های اساسی و الگوهای توسعه آن ارائه شده است که دارای سه مرحله آماده سازی، اکتشاف و توسعه است و بیان می‌کند توسعه شهر یادگیرنده به سطح دانش اقتصادی و نشاط شهر بستگی دارد. در عین حال، با توسعه شهر مدرن و شرایط جغرافیایی محدود

3-AmirEntekhabi et al, 2018

1-Salmanzadeh, 2015

2-Sarvar et al, 2016

تکمیل شد. جامعه آماری ۱۱۸۴۷۸۸ نفر ساکنین کلان‌شهر اهواز طبق آمار سال ۱۳۹۵ است که از این تعداد ۸۲۱۵۴۴ نفر ساکنین بالای ۱۸ سال (شهرداری اهواز) به صورت هدفمند انتخاب شد و با استفاده از فرمول کوکران تعداد ۳۸۴ نمونه با ضریب خطای ۵ درصد برآورد شد. ملاک انتخاب افراد در دسترس بودن آن‌ها بود.

پرسش‌نامه به صورت لینک اینترنتی بین افراد در شبکه‌های اجتماعی مجازی توزیع شد. در نهایت پس از شمارش آرا، جهت رسیدن به حد نصاب ۴۸ نفر در منطقه‌ای که به حد نصاب نرسیده‌است، از پاسخ‌دهندگان خواسته شد که لینک پرسش‌نامه را برای همسایگان و هم محله‌ای‌های خود توزیع کنند. پرسش‌نامه متشکل از سؤالات متنوع جهت استفاده از نظرات شهروندان، به طوری که هر سؤال مربوط به یک مؤلفه شهر یادگیرنده بود. جهت ارزش‌گذاری متغیرها از طیف پنج درجه‌ای لیکرت در پرسش‌نامه استفاده شد. گویه‌های این پرسش‌نامه تا سرحد امکان از نظر مفهومی ساده شد و با متغیرهای پژوهش مرتبط واقع شد. جهت تایید و سنجش روایی پرسش‌نامه از نظرات اساتید دانشگاه شهید چمران اهواز استفاده شد. برای تعیین سطح پایایی و میزان اعتبار پرسش‌نامه محقق ساخته از ضریب آلفای کرونباخ در نرم‌افزار SPSS استفاده شد که این مقدار ۰٫۹۴۵ درصد بود که نشان‌دهنده پایایی بالای ابزار سنجش و قابل اعتماد برای تحقیقات میدانی است. در آخر پرسش‌نامه دو سؤال مربوط به میزان علاقه پاسخ‌دهنده به مشارکت در یاد دادن یا آموختن با استفاده از طیف لیکرت پنج درجه‌ای پرسیده شد. این دو پرسش نیز به صورت جداگانه جهت تحلیل در برنامه SPSS و Excel مورد تحلیل قرار گرفت.

شاخص‌های شهر یادگیرنده و شهر خلاق وجود دارد. مطالعه یوسفی^۱ و همکاران (۲۰۱۹) با عنوان "بررسی ارتباط شهر یادگیرنده و سطح مشارکت شهروندان در شهر قزوین" به این نتیجه رسید که رابطه معنی‌دار بین مشارکت اجتماعی، مشارکت اقتصادی و مشارکت علمی با آموزش رسمی، بستریهای فرهنگی، سیاسی-نهادی، حوزه یادگیری و یادگیری مادام‌العمر وجود دارد.

به طور کلی می‌توان گفت پیشینه‌های تحقیق مربوط به موضوع پژوهش، شامل تحقیقاتی با اهداف شهر یادگیرنده و رویکرد فرهنگی، تاریخی آن یا پتانسیل آموزشی آن بوده‌است. در واقع در این تحقیقات تنها به ارتباط شهر یادگیرنده با بخش آموزشی پرداخته‌اند و سنجش این مؤلفه‌ها در شهر اهواز بررسی نشده‌است که پژوهش حاضر به این موضوع می‌پردازد.

۴ روش تحقیق

تحقیق حاضر به لحاظ هدف، در گروه کاربردی قرار دارد و دارای ماهیتی توصیفی تحلیلی است. روش جمع‌آوری داده کتابخانه‌ای، اینترنتی و روش مطالعه تجربی است. ابتدا با کاوش در مقالات معتبر و بهره‌گیری از ادبیات نظری مربوط، شاخص‌های شهر یادگیرنده شناسایی و در نهایت پنج شاخص معنوی، شاخص دانشی، شاخص اجتماعی، شاخص اقتصادی و شاخص زیست محیطی مبنای تحقیق قرار گرفت (جدول ۱). تعداد ۴۰ مؤلفه برای ۵ بعد شناسایی و هر یک از ۴۰ مؤلفه شهر یادگیرنده در قالب پرسش‌نامه محقق ساخته با ۴۰ سؤال تخصصی، در هر منطقه ۴۸ پرسش‌نامه بین شهروندان اهواز (افراد بالای ۱۸ سال) به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده منظم، جهت گردآوری داده‌های پژوهش و سنجش نظر شهروندان توزیع و

جدول ۱. شاخص‌های شهر یادگیرنده

منبع	مؤلفه	بعد
(امیرانتخابی و دیگران، ۲۰۱۸) و (Seymoar et al., 2009)	تعالی اخلاقی و دوری از فساد، تعدیل عواطف و روحیه بخشش در انتشار علوم، یادگیری از تجربیات گذشته، اعتماد بنفوس در بین مردم، خلق ارزش.	معنوی
(امیرانتخابی و دیگران، ۲۰۱۸) و (یوسفی و دیگران، ۲۰۱۹) و (سرائی و حج فروش، ۲۰۲۱)	یادگیری مادام‌العمر، تأمین برنامه‌های آموزشی برای همه سنین، آموزش نیروی کار به‌طور مستمر، کنجکاوی و پرسشگری، تجزیه و تحلیل مسائل سیاسی، اقتصادی و اجتماعی شهری، حمایت از افراد خلاق و مبتکر، چشم انداز آینده شهر به‌عنوان یک شهر یادگیرنده، نقد برنامه‌ریزی شهر توسط مردم، مبادله اطلاعات و دانش در بین کارکنان سازمان‌های شهر، در نظر گرفتن سازمان‌ها در سیاست‌های کارمندگزیی از معیارهای یادگیری	دانشی
(امیرانتخابی و دیگران، ۲۰۱۸) و (صرافی و دیگران، ۲۰۲۰)	مهارت ارتباطی، انسجام و مشارکت اجتماعی، رقابت سازنده در امر یادگیری، تحول گرایی اجتماعی، وفاق و همدلی، قانونگرایی، ایجاد شهر امن، کاهش ناهنجاری‌های اجتماعی، مسؤولیت پذیری، هم‌زیستی فرهنگ‌های مختلف	اجتماعی
(امیرانتخابی و دیگران، ۲۰۱۸) و (UNESCO, 2015) و (سرائی و حج فروش، ۲۰۲۱)	کارآفرینی و آموزش مهارت‌های کارآفرینی در بین شهروندان، ارائه فرصت‌های یادگیری مناسب به جوانان و بزرگسالان بیکار، تبدیل دانش به مهارت و فناوری، فرهنگ استفاده بهینه از منابع و صرفه جویی، عدالت اقتصادی، کاهش فقر و تبعیض در شهر، پرداخت اعتبارات بانکی به‌طور عادلانه، انضباط مالی، دوری از فساد اداری، به‌کارگیری سیستم پاداش، انگیزه‌های مالی یا موارد دیگر برای تشویق یادگیری در سازمان‌ها، فعالیت‌های مشترک، مدارس با دانشگاه‌ها، شرکت‌ها رسانه‌ها، مقامات محلی و مدارس دیگر	اقتصادی
(امیرانتخابی و دیگران، ۲۰۱۸)	زیست بوم شهری، الگوی صحیح تولید و مصرف، روش‌های صحیح زباله و بازیافت، منابع طبیعی، جلوگیری از آلودگی رودخانه، آموزش راه‌های حفظ منابع طبیعی	زیست محیطی

مأخذ: (Seymoar et al, 2009) و (AmirEntekhabi et al, 2018) و (Yousefi et al, 2019) و (Saraei and Hajforoush, 2021) و (Sarrafi et al, 2020) و (UNESCO, 2015)

۴٫۱ مدل AHP و نرم‌افزار SuperDecision

نهایت نسبت به بهترین تصمیم اقدام می‌شود. نرم‌افزار سوپر دسیژن توسط همسر مخترع روش AHP طراحی شده که در بسیاری از زمینه‌های تحقیقاتی و عملی مانند تولید، مدیریت محیط زیست، حمل و نقل هوایی، نیروگاه‌های کوچک آبی و کشاورزی مورد استفاده قرار می‌گیرد. این نرم‌افزار قابلیت ایجاد ماتریس اولیه، ماتریس وزن دار و سوپر ماتریس حددار را دارد. همچنین قابلیت تحلیل حساسیت مدل را نیز دارا است.

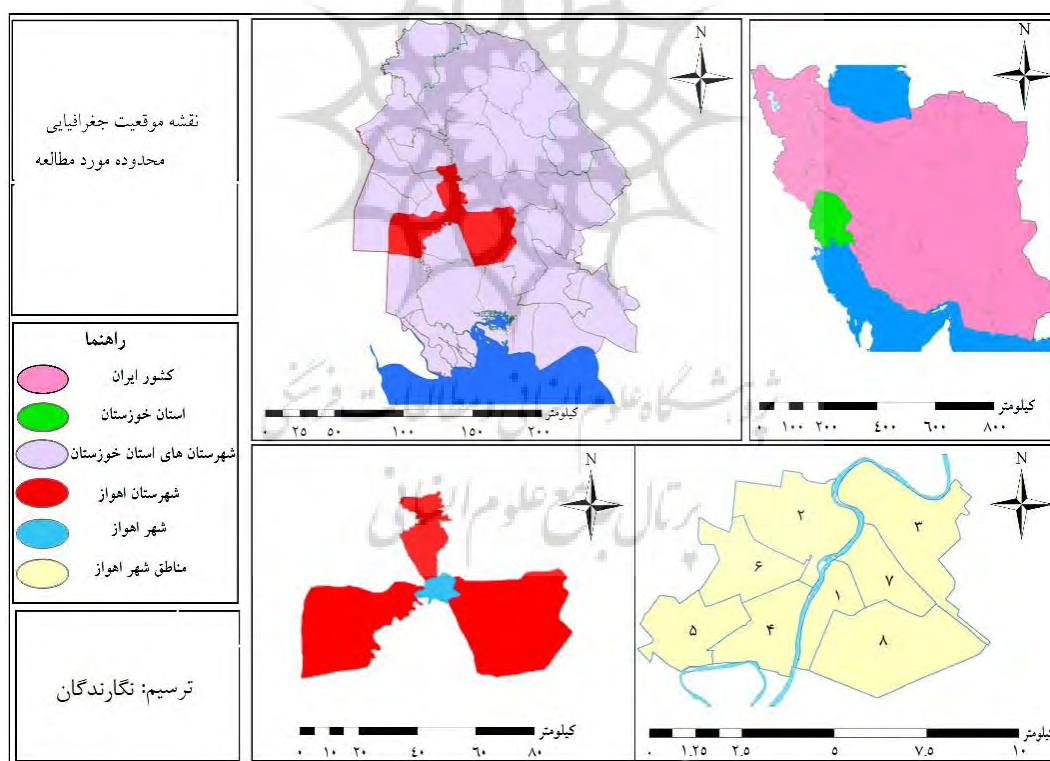
پس از محاسبه میانگین پرسش‌نامه‌ها، برای هر یک از شاخص‌های پژوهش با استفاده از نرم‌افزار SUPER DECISION وزن تعیین شد و سپس با به‌کارگیری مدل AHP به اولویت‌بندی مناطق هشت‌گانه اهواز بر اساس شاخص‌های شهر یادگیرنده پرداخته شد. فرایند تحلیلی سلسله مراتبی برای حل مسائلی است که باید به صورت تحلیلی حل شوند ولی شکلی لایه‌لایه دارند. در این روش یک مسأله در سه بخش بررسی می‌شود و در

۴٫۲ منطقه مورد مطالعه

اهواز یکی از کلان‌شهرهای ایران با مساحت ۱۸۶۵۰ هکتار و ۱۶ متر ارتفاع از سطح دریا، به‌عنوان مرکز استان خوزستان شناخته می‌شود (شکل ۲). جمعیت این شهر طبق سرشماری مرکز آمار ایران^۱ در سال ۱۳۹۵ حدود ۱۱۸۴۷۸۸ نفر است. متوسط بارندگی سالانه در این شهرستان حدود ۲۶۶ میلیمتر است. رودخانه کارون از وسط شهر عبور کرده و آن را به دو بخش شرقی و غربی تقسیم می‌کند که مشاغل سنتی مانند گاو‌میش‌داری به حیات کارون وابسته است. سابقه پرورش گاو‌میش در خوزستان به حدود ۴۵۰۰ سال پیش برمی‌گردد. بهترین نژاد گاو‌میش (بوفالو) در استان خوزستان است که مقاومت بدنی بسیار بالایی در برابر گرمای سوزان و طولانی و

همچنین خشک‌سالی‌های خوزستان را دارد که این بوفالوها اکنون در حال نابودی اند. در حاشیه رود کارون اقوامی زندگی می‌کنند که از پیروان دین صابئین مندایی هستند. صابئین به خط و زبان آرامی که از زبان‌های باستانی جهان است می‌نگارند و کتاب‌های دینی‌شان نیز به همین خط است. آنها برای دعا و غسل تعمید به رودخانه کارون نیازمندند. یکی از منابع و پتانسیل‌های شهرستان اهواز علاوه بر کشاورزی، بازرگانی و صنعتی بودن، آموزش عالی آن است. شهر اهواز به دلیل وجود دانشگاه‌های بزرگ و معتبر از لحاظ آموزش عالی در جایگاه بسیار ممتازی در سطح کشور است. اولین دانشگاه درمهرماه سال ۱۳۳۴ با نام دانشگاه جندی شاپور در شهر اهواز آغاز به کار کرد (پایگاه اطلاع رسانی فرماندهی اهواز^۲، ۱۴۰۱).

شکل ۲ موقعیت جغرافیای کلان‌شهر اهواز (منبع نگارندگان)

۵ یافته‌ها و بحث

کلان‌شهر اهواز به‌عنوان مرکز استان خوزستان دارای مراکز آموزشی عالی زیادی است. دانشگاه شهید چمران، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور، پیام نور، دانشکده نفت، دانشگاه آزاد اسلامی، مرکز تحصیلات تکمیلی منطقه ۶، دانشگاه جامع علمی‌کاربردی، آموزشکده‌های صنعت برق، آموزشکده چمران و غیره در شهرستان اهواز مستقر و با ظرفیت کامل مشغول به آموزش دانشجویان هستند (پایگاه اطلاع‌رسانی فرماندهی اهواز، ۱۴۰۱). دانشگاه‌ها و آموزشگاه‌های علمی‌مانند مدارس می‌توانند از عوامل اصلی در تبدیل شهر اهواز به شهر یادگیرنده باشند. در این پژوهش ابتدا به بررسی یافته‌های توصیفی و سپس به بررسی یافته‌های تحلیلی پرداخته می‌شود.

۵/۱ یافته‌های توصیفی پژوهش

در جامعه مورد مطالعه، از مجموع ۳۸۴ نفر پاسخ‌دهنده، ۵۴/۴ درصد زن و ۴۵/۶ درصد مرد بودند. همچنین ۲۳/۷ درصد زیر ۳۰ سال، ۴۹ درصد در گروه سنی ۳۰ تا ۴۰ سال، ۲۵/۸ درصد بین ۴۱ تا ۵۰ سال و ۱/۶ درصد بالای ۵۰ سال بودند. از این تعداد ۱۵/۴ درصد زیر دبلم، ۲۶/۸ درصد دبلم، ۲۶/۳ درصد کاردانی، ۲۱/۶ درصد کارشناسی و ۹/۹ درصد کارشناسی ارشد و بالاتر بودند. تعداد ۸ منطقه در کلان‌شهر اهواز وجود دارد که سهم هر منطقه ۱۲/۵ درصد یا تعداد ۴۸ نفر بود. در این مرحله وضعیت مؤلفه‌های شهر یادگیرنده از نظر شهروندان مورد بررسی قرار می‌گیرد (جدول ۲).

جدول ۲. میزان و اولویت متغیرهای شاخص‌های شهر یادگیرنده حاصل از پرسش‌نامه

رتبه	انحراف معیار	میانگین	فراوانی	گویه‌ها (سؤالات در مقیاس محله)	مؤلفه
3	1.063	2.01	383	در محله ما نشر علم و دانش و روحیه بخشش در انتشار علوم وجود دارد.	معنوی
	1.101	2.2	384	میزان آموزش‌های تعالی اخلاقی و دوری از فساد در محله شما چگونه است؟	
	1.06	2.07	382	آیا در محله شما، یادگیری از تجربیات گذشته دیگران انجام می‌گیرد؟	
	1.023	2.01	381	آیا در محله شما آموزش راه‌های کسب اعتماد بنفیس برگزار می‌گردد؟	
	1.039	2.03	383	در محله ما، خلق ارزش صورت می‌گیرد.	
4	1.057	1.99	383	آیا در محله شما، برنامه‌های تحت عنوان یادگیری مادام‌العمر برگزار می‌شود؟	دانشی
	1.066	2.2	384	در محله ما برنامه‌های آموزشی رایگان برای همه سنین وجود دارد.	
	1.052	2.06	380	میزان آموزش نیروی کار به‌طور مستمر در سازمان‌های محله شما چگونه است؟	
	1.031	2.09	381	در محله ما روحیه کنجکاوی یا پرسشگری پرورش داده می‌شود.	
	1.037	2.05	384	آیا در محله شما تجزیه و تحلیل مسائل سیاسی برگزار می‌شود؟	
	1.028	2.05	379	میزان آموزش‌های اقتصادی و یا اجتماعی- حقوق شهری در محله شما چقدر است؟	
	1.084	2.08	382	به‌نظر شما در محله‌تان، از افراد خلاق و مبتکر حمایت می‌شود؟	

	1.064	2.07	376	در محله ما برنامه ریزی شهر توسط مردم نقد می شود.	
	1.022	2.01	378	معتقدم مبادله دانش بین کارکنان سازمان های محله ما انجام می گیرد.	
	0.973	2.01	381	معتقدم سازمان های محل ما در کارمندگیزی از معیارهای یادگیری استفاده می کنند.	
2	0.989	2.08	378	در محله ما، مهارتهای ارتباطی آموزش داده می شود.	اجتماعی
	1.105	2.21	384	میزان مشارکت اجتماعی در محله شما چقدر است؟	
	1.04	2.11	383	آیا در محله تان، رقابت سازنده در امر یادگیری برگزار می شود؟	
	1.059	2.08	383	در محله ما، آموزش های تحول گرای و تغییرات اجتماعی صورت می گیرد.	
	1.179	2.28	382	در محله ما، آموزش های وفاق و همدلی با دیگر اقوام صورت می گیرد.	
	1.071	2.17	384	آیا در محله تان، قانون مند بودن افراد و سازمان ها و فواید آن آموزش داده می شود؟	
	1.057	2.06	384	آیا در محله تان، آموزشی جهت ایجاد شهر امن داده می شود؟	
	1.093	2.13	384	میزان آموزش های کاهش ناهنجاری های اجتماعی در محله تان چقدر است؟	
	1.11	2.16	384	آیا در محله شما، آموزش مسؤولیت پذیری انجام می شود؟	
	1.071	2.13	383	در محله ما، همزیستی با فرهنگ های مختلف اقوام اهوازی آموزش داده می شود.	
5	1.052	2.13	384	میزان کارآفرینی و آموزش مهارت های کارآفرینی در محله شما چقدر است؟	اقتصادی
	1.014	2.02	384	به نظر من در محله من فرصت های یادگیری مناسب به جوانان و بزرگسالان بیکار ارائه می شود.	
	1.025	2.11	384	میزان آموزش تبدیل دانش به مهارت و فناوری در محله شما چقدر است؟	
	1.039	2.14	384	آیا در محله تان، فرهنگ استفاده بهینه از منابع و صرفه جویی را آموزش می دهند؟	
	1.029	2.12	382	آیا در محله تان، آموزش عدالت اقتصادی انجام می شود؟	
	1.052	2.06	381	میزان آموزش های مربوط به کاهش فقر و تبعیض در محله شما چقدر است؟	
	1.127	2.14	381	به نظر من در محله ما پرداخت اعتبارات بانکی به طور عادلانه انجام می شود.	
	1.157	2.2	384	آیا در محله شما، آموزش هایی در رابطه با داشتن انضباط مالی انجام می گیرد؟	
	0.826	1.9	381	تا چه میزان در ادارات محله شما دوری از فساد اداری آموزش داده می شود؟	
	1.038	2.08	379	به نظر شما، انگیزه های مالی یا موارد دیگر برای تشویق یادگیری در محله شما وجود دارد؟	
1	0.932	1.99	384	به نظر شما چه میزان فعالیت های مشترک بین مدارس با دانشگاه، شرکت ها، رسانه و مقامات محلی وجود دارد؟	زیست محیطی
	1.105	2.21	384	در محله ما آموزش هایی در جهت حفاظت از زیست بوم شهری انجام می شود.	
	0.989	2.08	378	آیا در محله تان، الگوی صحیح تولید و مصرف آموزش داده می شود؟	
	1.059	2.08	383	میزان آموزش های روش صحیح دفع زباله و بازیافت در محله شما چقدر است؟	

1.04	2.11	383	آیا در محله‌تان، آموزش راه‌های حفظ منابع طبیعی و جلوگیری از آلودگی رودخانه انجام می‌گیرد؟
------	------	-----	---

مأخذ: یافته‌های پژوهش

شاخص اجتماعی ۰/۹۱۹، شاخص اقتصادی ۰/۷۵۸ و آلفای کرونباخ شاخص زیست محیطی ۰/۸۳۰ به دست آمد. ارزیابی‌های صورت‌گرفته در این پژوهش از دیدگاه شهروندان اهواز نشان می‌دهد شاخص‌های شهر یادگیرنده در سطح ضعیف است. بالاترین میزان مربوط به شاخص زیست محیطی با میانگین ۱/۴۲ و پایین‌ترین آن شاخص اقتصادی با میانگین ۱/۳۰ است. میانگین کل شاخص‌های شهر یادگیرنده در اهواز ۱/۳۷۶ است که در طیف کم و خیلی کم یا وضعیت نامطلوب قرار می‌گیرد.

برای تعیین پایایی و قابلیت اعتماد کل پرسش‌نامه محقق ساخته از ضریب کرونباخ آلفا در نرم‌افزار SPSS استفاده شد که این مقدار برای کل پرسش‌نامه ۰/۹۴۵ درصد بود که نشان‌دهنده پایایی درونی عالی ابزار سنجش است (جدول ۲). هر قدر همبستگی مثبت بین سؤالات بیشتر شود، میزان آلفای کرونباخ بیشتر خواهد شد و بالعکس هر قدر واریانس میانگین سؤالات بیشتر شود آلفای کرونباخ کاهش پیدا خواهد کرد. سپس آلفای کرونباخ را برای تک‌تک شاخص‌ها به دست آوردیم. آلفای کرونباخ شاخص دانشی ۰/۸۶۹، شاخص معنوی ۰/۸۲۰،

جدول ۳. ضریب آلفای کرونباخ پرسش‌نامه

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
0.945	40

مأخذ: یافته‌های پژوهش

داشته باشد. نرخ ناسازگاری شاخص دانشی ۰/۰۷، معنوی ۰/۰۵، اجتماعی ۰/۱۰، اقتصادی ۰/۰۵، زیست محیطی ۰/۰۷ است. وزن دهی به متغیرها جهت تعیین اهمیت معیارها و گزینه‌های پژوهش است. در مدلی که شامل معیار و گزینه است ابتدا باید وزن معیارها نسبت به هدف را به دست آورد و سپس وزن گزینه‌ها نسبت به تک‌تک معیارها را مشخص نمود. در انتها نیز با ضرب ماتریسی وزن معیارها در وزن نسبی گزینه‌ها، وزن نهایی گزینه‌ها حاصل می‌شود.

۵/۲ یافته‌های تحلیلی پژوهش

در مرحله بعد با توجه به مبانی نظری درمورد شهر یادگیرنده به تعیین ۵ شاخص در ۸ منطقه (معیار) اهواز با به‌کارگیری مدل AHP در نرم‌افزار سوپر دسیژن پرداخته شد. ابتدا مسأله در سطوح سلسله‌مراتبی نرم‌افزار وارد، سپس مقایسات زوجی برای شاخص‌ها و گزینه‌ها بر اساس طیف ۱ تا ۹ در نرم‌افزار انجام و وزن نسبی آن محاسبه شد (جدول ۹۴). نرخ ناسازگاری در این روش باید کمتر از ۰/۱ باشد تا نشان از سازگاری ماتریس تصمیم

جدول ۴. مقایسات زوجی شاخص دانشی با گزینه‌ها

دانشی	منطقه ۱	منطقه ۲	منطقه ۳	منطقه ۴	منطقه ۵	منطقه ۶	منطقه ۷	منطقه ۸	نرمالایز
منطقه ۱	1	0.17	0.25	0.14	4	3	4	3	0.07
منطقه ۲	6.00	1	4	0.33	6	8	8	8	0.26
منطقه ۳	4	0.25	1	0.17	4	4	5	5	0.13
منطقه ۴	7.00	3.00	6.00	1	9	9	9	9	0.41
منطقه ۵	0.25	0.17	0.25	0.11	1	1	0.5	0.5	0.03
منطقه ۶	0.33	0.13	0.25	0.11	1	1	0.5	0.5	0.03
منطقه ۷	0.25	0.13	0.2	0.11	2	2	1	0.5	0.03
منطقه ۸	0.33	0.13	0.2	0.11	2	2	2	1	0.04

مأخذ: یافته‌های پژوهش

جدول ۵. مقایسات زوجی شاخص معنوی با گزینه‌ها

معنوی	منطقه ۱	منطقه ۲	منطقه ۳	منطقه ۴	منطقه ۵	منطقه ۶	منطقه ۷	منطقه ۸	نرمالایز
منطقه ۱	1	5	5	3	4	4	4	3	0.33
منطقه ۲	0.2	1	3	0.5	2	2	0.33	0.33	0.08
منطقه ۳	0.2	0.33	1	0.5	2	2	0.33	0.33	0.06
منطقه ۴	0.33	2	2	1	3	3	2	0.5	0.13
منطقه ۵	0.25	0.5	0.5	0.33	1	2	0.33	0.33	0.05
منطقه ۶	0.25	0.5	0.5	0.33	0.5	1	0.33	0.25	0.04
منطقه ۷	0.25	3.00	3.00	0.5	3.00	3.00	1	0.5	0.12
منطقه ۸	0.33	3.00	3.00	2	3.00	4	2	1	0.18

مأخذ: یافته‌های پژوهش

جدول ۶. مقایسات زوجی شاخص اجتماعی با گزینه‌ها

اجتماعی	منطقه ۱	منطقه ۲	منطقه ۳	منطقه ۴	منطقه ۵	منطقه ۶	منطقه ۷	منطقه ۸	نرمالایز
منطقه ۱	1	0.2	0.25	4	5	9	6	5	0.15
منطقه ۲	5	1	2	6	9	9	9	8	0.36
منطقه ۳	4	0.5	1	7	6	7	8	6	0.28
منطقه ۴	0.25	0.17	0.14	1	6	6	5	4	0.09
منطقه ۵	0.2	0.11	0.17	0.17	1	3	0.5	0.33	0.03
منطقه ۶	0.11	0.11	0.14	0.17	0.33	1	0.5	0.33	0.02
منطقه ۷	0.17	0.11	0.13	0.2	2	2	1	0.5	0.03
منطقه ۸	0.2	0.13	0.17	0.25	3.00	3.00	2	1	0.04

مأخذ: یافته‌های پژوهش

جدول ۷. مقایسات زوجی شاخص اقتصادی با گزینه‌ها

اقتصادی	منطقه ۱	منطقه ۲	منطقه ۳	منطقه ۴	منطقه ۵	منطقه ۶	منطقه ۷	منطقه ۸	نرمالایز
منطقه ۱	1	0.33	0.25	3	4	4	3	0.33	0.11
منطقه ۲	3.00	1	0.5	4	5	5	5	2	0.23
منطقه ۳	4	2	1	4	6	5	5	2	0.29
منطقه ۴	0.33	0.25	0.25	1	2	0.5	2	0.33	0.05
منطقه ۵	0.25	0.2	0.17	0.5	1	0.33	0.5	0.2	0.03
منطقه ۶	0.25	0.2	0.2	2	3.00	1	2	0.25	0.06
منطقه ۷	0.33	0.2	0.2	0.5	2	0.5	1	0.2	0.04
منطقه ۸	3.00	0.5	0.5	3.00	5	4	5	1	0.18

مأخذ: یافته‌های پژوهش

جدول ۸. مقایسات زوجی شاخص زیست محیطی با گزینه‌ها

محیطی	منطقه ۱	منطقه ۲	منطقه ۳	منطقه ۴	منطقه ۵	منطقه ۶	منطقه ۷	منطقه ۸	نرمالایز
منطقه ۱	1	0.5	2	0.5	3	4	3	3	0.16
منطقه ۲	2	1	3	0.5	4	4	4	3	0.22
منطقه ۳	0.5	0.33	1	0.33	3	3	4	3	0.13
منطقه ۴	2	2	3.00	1	4	4	3	3	0.25
منطقه ۵	0.33	0.25	0.33	0.25	1	3	0.33	0.5	0.05
منطقه ۶	0.25	0.25	0.33	0.25	0.33	1	0.33	0.33	0.03
منطقه ۷	0.33	0.25	0.25	0.33	3.00	3.00	1	3	0.09
منطقه ۸	0.33	0.33	0.33	0.33	2	3.00	0.33	1	0.06

مأخذ: یافته‌های پژوهش

جدول ۹. مقایسات زوجی شاخص‌ها با یکدیگر

شاخصها	دانشی	اجتماعی	اقتصادی	معنوی	محیطی	نرمالایز
دانشی	1	0.25	0.33	2	0.17	0.07
اجتماعی	4	1	0.25	3	0.33	0.15
اقتصادی	3.00	4	1	5	0.33	0.28
معنوی	0.5	0.33	0.2	1	0.2	0.05
محیطی	6.00	3.00	3.00	5	1	0.45

مأخذ: یافته‌های پژوهش

رتبه اول از نظر شاخص‌های شهر یادگیرنده قرار دارد و بعد از آن منطقه سه و چهار در رتبه دوم و سوم قرار می‌گیرند. منطقه دو اهواز شامل امانیه، کیانپارس، کیان آباد، سید خلف، کیانشهر، پدافند

در مرحله آخر به اولویت‌بندی مناطق هشت‌گانه کلان‌شهر اهواز با استفاده از مدل AHP در نرم‌افزار SUPER DECISION پرداخته شد (شکل ۳) که بنا بر نتایج نهایی، منطقه دو اهواز با بالاترین مقدار در

است. فرودگاه بین‌المللی و شرکت‌های بزرگ نفت و گاز در این قسمت است. منطقه ۴ اهواز منطقه‌ای با بیشترین توسعه شهری است و شامل گلستان، سعدی، بوستان و غیره است. دانشگاه شهید چمران، مرکز صدا سیمای خوزستان، خوابگاه‌های دانشگاه چمران و جاذبه توریستی خیابان انوشه یا همان راسته فلافل‌ها در این منطقه قرار دارد. مناطق ۵ و ۶ شامل مناطق حاشیه‌ای شهر اهواز هستند که بیشتر اراضی و زمین‌های این مناطق مشاع و فاقد سند مالکیت هستند، و بی‌نظمی‌هایی در ساخت‌وساز آن‌ها به چشم می‌خورد. منطقه گاو میش آباد در این قسمت واقع شده که علی‌رغم بهره اقتصادی بسیار، مشکلات عدیده‌ای را به وجود می‌آورد. گله‌های گاو میش مدام در خیابان‌ها و معابر شهر دیده می‌شوند و علاوه بر چهره نامناسب شهر، فضولات حیوانی را در سطح معابر بر جای می‌گذارند.

هوایی، زرتشت است که از جهات مختلفی در میان مناطق هشت‌گانه اهواز حائز اهمیت است. ورودی شهر اهواز از مسیر شمال غربی، نزدیکی به جاده ترانزیتی اهواز به مرکز کشور، برخورداری از اراضی فراوان به منظور توسعه هرچه بیشتر، نزدیکی به راه آهن، وجود دو استادیوم بزرگ ورزشی اهواز، قرارگیری در کنار رودخانه کارون، استقرار ادارات دولتی، سطح بالای زندگی، محل استقرار پزشکان برگزیده، تصدی نخستین زن شهردار خوزستان در منطقه دو از جمله ویژگی‌های آن است. وجود مساجد، نمایشگاه و آرامستان زرتشتیان، وجود کلیسا و وجود مرکز فرهنگی مذهبی آشوریان در کیانپارس باعث شده اقوام و ادیان گوناگونی به صورت مسالمت‌آمیز زندگی کنند. منطقه ۳ اهواز شامل زیتون، ملی‌راه، کوروش، کوی نیرو، کوی نفت، کوی حفاری، جواهری، آغاچاری، بهزادشهر، زرگان، قائم، شهرک بهلول، بنیاد شهید، ۱۷ شهریور، فرهنگیان، فدک، زویه، علی آباد و منابع طبیعی

Name	Graphic	Ideals	Normals	Raw
M1		0.619053	0.148825	0.074413
M2		1.000000	0.240408	0.120204
M3		0.808295	0.194321	0.097160
M4		0.739347	0.177745	0.088873
M5		0.162685	0.039111	0.019555
M6		0.163575	0.039325	0.019662
M7		0.261580	0.062886	0.031443
M8		0.405057	0.097379	0.048689

شکل ۳ اولویت‌بندی مناطق اهواز در نرم‌افزار سوپردسیژن

از نیمی از افراد علاقه‌مند به یادگیری و یاد دادن در غالب شهر یادگیرنده بودند (جدول ۱۰).

همچنین در طی دو پرسش در پرسش‌نامه، به میزان علاقه شهروندان به آموختن و آموزش پرداخته شد که نتایج آن در قالب جداول نشان می‌دهد که بیش

جدول ۱۰ میزان علاقه شهروندان اهواز به آموختن و آموزش در شهر یادگیرنده

پرسش	خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد
تمایل به آموختن و یادگرفتن	10.6%	14.1%	25%	28.6%	21.1%
تمایل به آموزش و یاد دادن	8.1%	11.2%	23.4%	33.6%	22.7%

مأخذ: مطالعات میدانی نگارندگان

۶ جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

رشد جمعیت اقوام گوناگون در کلان‌شهر اهواز به‌عنوان نخست شهر در استان خوزستان همواره ادامه دارد و در راستای برنامه‌ریزی برای توسعه شهری، شهر یادگیرنده می‌تواند تأثیر بسیاری در موفقیت شهر و هدف‌یابی و جلوگیری از سردرگمی جوانان داشته باشد. برگزاری مسابقات و مشارکت شهروندی از اهداف شهر یادگیرنده است که موجب پویایی شهروندان و حس تعلق بیشتر و جلوگیری از مهاجرت جوانان می‌شود. به همین منظور در این پژوهش به اولویت‌بندی مناطق کلان‌شهر اهواز از نظر دارا بودن شاخص‌های شهر یادگیرنده پرداخته شد. با استفاده از نظریه‌های جدید در مورد سواد از نظر یونسکو و یافته‌های دیگران و بحث‌هایی که در مبانی نظری و پیشینه تحقیق آورده شد، همچنین یافته‌های پژوهش حاصل که در متن به آنها پرداخته‌ایم، تحلیل داده‌ها بیانگر این است که کلان‌شهر اهواز از نظر دارا بودن مؤلفه‌های شهر یادگیرنده به‌طور کلی در سطحی نامطلوب قرار دارد و همچنین دارای عدم تعادل در مناطق مختلف است. ترتیب اولویت‌ها نشان‌دهنده نحوه اقدام جهت دستیابی به شهر یادگیرنده اهواز است. نتایج رتبه‌بندی در نرم‌افزار سوپر دسیژن نشان می‌دهد منطقه ۲ بالاترین رتبه از لحاظ مؤلفه‌های شهر یادگیرنده را دارا است و بعد از آن منطقه ۳ و ۴ با اختلاف کم از هم در رتبه‌های بعد قرار می‌گیرند. مناطق ۵ و ۶ تقریباً در یک سطح و اولویت و نامطلوب‌ترین شرایط قرار دارند. مناطق ۵ و ۶ بیشترین شکاف را با منطقه ۲ دارند. در واقع شکاف و نابرابری بین مناطق ۱ تا ۴ با مناطق ۵، ۶ و ۷

ملموس است. این اولویت‌یابی‌گویی این حقیقت است که در برنامه‌ریزی‌هایی که در آینده برای بالا بردن شاخص‌های شهر یادگیرنده در کلان‌شهر اهواز انجام خواهد گرفت، اولویت با مناطق ۵ و ۶ است. در تحلیل دو پرسش اختصاصی جهت سنجش میزان تمایل شهروندان اهواز برای مشارکت شهروندی و ایجاد شهر یادگیرنده، حدود ۷۰ درصد بود. مقدار ۱۹/۳ درصد مخالف آموزش و یاد دادن بودند. از این مقدار حدود ۴۹/۷ درصد کاملاً موافق آموختن و یادگرفتن و ۵۶/۳ درصد کاملاً موافق آموزش به دیگران بودند. بنابراین برای تبدیل شهر اهواز به شهر یادگیرنده، مسؤولین و سازمان‌های ذینفع باید ابتدا به گسترش و تقویت امکانات در مناطق کم‌برخوردار پرداخته تا این شکاف کم‌رنگ‌تر شود و تقریباً به‌صورت هم‌زمان به مناطق ۱ و ۸ توجه داشته باشند. آموزش و یادگیری مادام‌العمر در شهر اهواز کلید اقتصادی روبه‌رشد، یکپارچگی فرهنگی و افزایش انسجام اجتماعی برای نجات آن از سیر قهقراپی خواهد بود که با انتخاب رویکردهای منحصربه‌فرد خود می‌تواند به یک شهر یادگیرنده تبدیل شود و به شبکه جهانی شهرهای یادگیرنده یونسکو بپیوندد. تحقیقات بعدی می‌تواند علاوه بر تفکیک ناحیه‌های هر منطقه، معیارهایی چون جمعیت و وسعت را در وزن‌دهی و رتبه‌بندی مناطق هشت‌گانه کلان‌شهر اهواز لحاظ نماید. بنابراین جهت تقویت معیارهای شهر یادگیرنده در کلان‌شهر اهواز پیشنهاد می‌شود:

۱- حفظ و آموزش عمومی خط و زبان قدیمی آرامی از صائبین مندای جهت انگیزه سفر به اهواز و جذب علاقه‌مندان داخلی و خارجی، بدین ترتیب اهداف

ترویج رفتارهای مدنی شهروندان، آشنایی با حقوق شهروندی، فرهنگ آپارتمان‌نشینی، آموزش دفاع شخصی بانوان و آموزش‌های اخلاقی به کودکان در مدارس.

۴- احداث تاکسیرانی آبی در رودخانه کارون و زهکشی آن حفظ اکوسیستم کارون با برگزاری تورهای آموزشی-گردشگری در تاکسی‌های آبی با اهداف اقتصادی و تفریحی در کلان‌شهر اهواز و تبدیل این نواحی به قطب گردشگری.

۵- برگزاری مسابقات قایقرانی و ماهیگیری فصلی بانوان و آقایان بین دو اسکله تفریحی بازیل و رویال و پرورش جوانان ورزشکار و آموزش مهارت به اسکیت‌سواران و ورزش پارکور در پارک ساحلی اهواز و افزایش فضای تفریحی جوانان و نوجوانان.

گردشگری- اقتصادی با حفظ تمدن قدیم و جاذبه‌های لازم جهت گردهمایی فراهم می‌آید.

۲- آموزش رایگان پرورش صحیح بوفالوها و ارتقای مهارت کارگران و دامپروران منطقه ۶ و ۵، ایجاد زیرساخت‌ها جهت صادرات بوفالوهای کمیاب اهواز، همکاری سازمان‌ها جهت اخذ تسهیلات و مجوز پروانه بهره‌برداری برای دامپروران و صنایع لبنیاتی شیر گاومیش، همچنین با ساختن المان یا مونومان بوفالو در دل کلان‌شهر اهواز در خاطره جمعی ساکنان اهواز نقش بندد.

۳- ایجاد شبکه جامع آموزش‌های مجازی مردم‌وار اهواز، تهیه پادکست برای به اشتراک گذاری تجربیات با دیگران جهت

منابع

- Afzalnia, M., Oshkooh, H., Kalavi, A. (2010). Evaluation of Formal, Informal and Lifelong Learning Role in the Age of Instable Information. *Iranian Journal of Engineering Education*, 12(45), 57-68. (In Persian)
- Ahvaz Municipality. (2022, April). (In Persian)
- Amin, Ash, (2014), lively infrastructure. *Journal of Theory, Culture and Society*, 31, 7-8, 137-161.
- AmirEntekhabi, S., Gholipoor, Y., Meisami, S. (2018). On the Analysis of the Relationship between Learner City and Creative City in order to Achieve Sustainable City (Case Study: Rasht City). *Journal of Studies of Human Settlements Planning*, 13(2), 465-482. (In Persian)
- Atchoarena, David, Howells, Alex, (2021), advancing learning cities: lifelong learning and the creation of a learning society, book of powering a learning society during an age of disruption, pp. 165-180.
- Bayat, S., Qoli poor, A., Poor Ezzat, A. A. (2013). Factors Affecting the Incidence of Learning City in the 6th District of Tehran. *International journal of urban and rural management (Previously Urban Management)*, 11(31), 139-156. (In Persian)
- Dayong, Yuan, Min, Gui, Xinyi, Shen, (2019), Building a learning city for sustainable development: spotlight on Beijing, China, *Journal of new direction for adult & continuing education*, 162, 37-48.
- Data.ahvaz.ir, (2016), Publication of statistics and information of Ahvaz city (in Persian).
- Facer Ker, Buchczyk Magdalena, (2019), *Understanding Learning Cities as discursive, material and affective infrastructures*, Routledge, 45, 2, 168-187
- Ghasemi, F., Parsa, A., Mehralizadeh, Y., Shahi, S. (2020). Investigating the Interactive Role of University and Municipality in Creating and Developing a Learning City. *Quarterly Journals of Urban and Regional Development Planning*, 5(12), 157-188. (In Persian)
- Holford, John, Hodge, Steven, Milana, Marcella, Waller, Richard, Webb, Sue, (2021), lifelong education international: forwards and/or backwards? *International journal of lifelong education*, 40, 1, 1-4.
- Hosseini, M., shahpari sani, D. (2020). Evaluation of Individual Factors Affecting the Probability of Migration from Khuzestan Province to Other Parts of the Country. *Quarterly Journal of Social Development (Previously Human Development)*, 15(1), 101-124. (In Persian)
- Kearns Peter, (2015), *Learning Cities on the move*, *Australian Journal of Adult Learning*, 55, 1, 153-168.
- Longworth, Norman, Osborne, Michael, (2010), six ages towards a learning region - a retrospective, *European journal of education*, 45, 3, 368-401.
- McFarlane, Colin, (2011), the city as a machine or learning, *Journal of*

- Transaction of the institute of British geographers, 36, 3, 360-376.
- Messina, Graciela, Valdaes-Cotera, Raul, (2013), educating cities in Latin America, International review of education, 59, 4, 425-441.
- Mohammadi Deh Cheshmeh, M., Mohammadi Deh Cheshmeh, M., (2012). Geographical analysis on the ecological consequences of migration in Ahvaz, Population Magazine, 19 (79). 69-82. (In Persian)
- Mombeni, I., Ghasemi Ardahaii, A., (2013). Factors influencing the tendency of Ahvaz University professors to emigrate outside Khuzestan Province, Journal of Sociology of Social Issues in Iran, 4 (2). 109-125. (In Persian)
- Moznebi, V., Poudat, D., Jafari, D. (2021). Prioritization of recruiting indicators using factor analysis method in the case study of Bandar Abbas. Quarterly Journal of Education in Basic Sciences, 7(22), 11-20. (In Persian)
- Nemeth, Balazs, (2020), learning cities – an influential topic for adult education and learning, drawing attention to inclusions, collaboration and innovation, editorial. Studies in Adult Education and Learning, 26, 1, 3-13.
- Nemeth, Balazs, (2020), learning cities in progress, journal of andragoska spoznanja, 26, 1, 67-84.
- Nichols, Sue, (2018), introducing learning cities, in book learning cities (pp.1-6).
- Nichols, Sue. Dobson, S, (2018), Learning cities multimodal explorations and placed pedagogies (1st Ed), Singapore: Springer
- Prasad Sacré, Hari, De Visscher, Sven, (2016), learning the City Cultural Approaches to Civic Learning in Urban Spaces (1st Ed), Switzerland: Springer.
- Salmanzadeh, S. (2015), Explanatory paradigm of interaction “Learning City” to “Research City” the city of the city of science and technology education. International journal of urban and rural management (Previously Urban Management), 14(38), 105-131. (In Persian)
- Saraei, M., Hajforoush, S. (2021). Review of Learning City Indicators in the areas of Yazd city. The Journal of Geographical Research on Desert Areas, 9(1), 87-104. (In Persian)
- Sarrafi, M., Ebrahimnia, V., hamedanchi, F. (2020). Higher Education Centers' Role in Promoting the Acculturation of Learning Urban Community: Sanabad and Jannat Neighborhoods, Mashhad. Journal of Architecture and Urban Planning, 13(29), 33-50. (In Persian)
- Sarvar, R., Akbari, M., TaleshAnboohi, M. (2016). The relationship between the factors affecting the formation of learner (Case Study: Bonab). Journal of Geography and Environmental Studies, 5(18), 103-116. (In Persian)
- Sheikhzadeh, M., (2006), the effect of education on the cost savings of elementary school students, Conference on innovation in elementary school curricula, Shiraz. (In Persian)

- Statistics Center of Iran (2016) Statistical Yearbook of Khuzestan Province. (In Persian)
- Seymoar, Nola-Kate, Mullard, Zoe, Winstanley, Marena, (2009), City to city learning, Sustainable Cities.
- Teeranon, Phanintra, Phrueksawatnon, Piyada, kaowiwattanakul, Sukanya, (2021), UNESCO Factors Affecting Building Phayao Learning City of Thailand: An Opinion from the Senior Citizens, Journal of Humanities and Social Sciences, 10, 1. 91-103.
- Unesco, (2015), UNESCO Global Network of Learning Cities, Guiding Documents, UNESCO Institute or Lifelong Learning (UIL), Hamburg, Germany.
- Volkman, Stefan, (2017), Learning cities, Libreas. Library Ideas, 32. DOI: 10.18452/19105
- Webb, Sue, Holford, John, Hodge, Steven, Milana, Marcella, Waller, Richard, (2020), learning cities and implications for adult education research, International journal of lifelong education, 39, 5-6, 423-427.
- Yousefi, M., Shieh, E., Khatibi, M., Saeidi Rezvani, N. (2020). Investigating the Relationship between Learning City and the Level of Citizens' Participation in Different Fields (Case Study: Qazvin, Iran). Socio-Cultural Strategy, 9(2), 103-140. (In Persian)
- Yousefi, M., Shieh, E., khatibi, M., saeidi rezvani, N. (2019). Identifying and prioritizing the components of the learning city with an emphasis on the lifelong learning. Educational Innovations, 18(3), 105-126. (In Persian)
- Zhonghai, Ye, Yong, Zhang, Lihua, Ma, (2018), A Historical Overview of China's Learning City Construction: Since the 1990's, Journal of Open Education Journals, 1, 1

